

متن پرسش

با عرض سلام خدمت استاد در حدیثی از امیرالمومنین(ع) داریم که می فرمایند خدا چیزهایی را واجب کرده آنها را ترک نکنید و چیزهایی را هم ممنوع کرده به آنها تجاوز نکنید و در مورد بعضی از مسائل سکوت کرده البته فراموش نکرده بلکه خواسته است که سکوت کند و بندگانش در آن مسائل ازاد و مختار باشند در آنچه خدا مردم را ازاد گذاشته است شما دیگر تکلیف معین نکنید یا در حدیثی دیگر به این مضمون داریم که خدا دوست دارد در مسائلی که مردم را ازاد گذاشته مردم هم ازاد باشند از طرفی میدانیم بسیاری از مسائل در مورد آنها دلیل نقلی از ناحیه شارع نرسیده و فقط از باب اینکه عقل اینجور حکم میکند فتوا داده میشود لذا میخواستم بدانم در اینجا منظور از مسائل ازاد و مختار اداب و رسوم مردم می باشد اگر نه چه مسائلی می باشد و چگونه تشخیص داده میشود با تشکر

متن پاسخ

باسمه تعالی، سلام علیکم: اموری که خداوند حرام یا واجب و یا مکروه و مستحب ننموده امور مباح می‌گویند و حضرت در مورد امور مباح می‌فرمایند: مردم آزادند و اموری که عقل تشخیص می‌دهد همان حکمی را دارد که شرع می‌فرماید مثل این‌که عقل تشخیص می‌دهد آلوده‌کردن محیط زیست موجب ضرر و زیان به انسان‌ها است در این‌جا حکم شرع نیز همین خواهد بود که علم تشخیص داده و ترک آلوده‌کردن محیط زیست واجب است مثل ترک سایر محرمات.